No. 64. 1841.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag 30 Mei

Uit hoofde van het PINKSTERFEEST *zal deze Courant in plaats van* Dingsdag *op* Woensdag *worden uitgegeven.*

Bekendmaking.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen ter kennisse der Ingezetenen, dat de Publicatie van den 12 Mei jl., houdende verbod tegen het losloopen der Honden, is ingetrokken.

BREDA, den 27 Mei 1841.

DE ROIJ, vt.

Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet dat men zich niettegenstaande de vroegere verbods-bepalingen, niet ontziet om in de Rivier *de Mark* en andere wateren langs de openbare wegen te Zwemmen of te Baden, hetgeen als onbetamelijk niet vermag te worden toegelaten.

Brengen bij vernieuwing ter kennisse van een iegelijk, dat het Zwemmen en Baden in de Rivier *de Mark*, en andere bedoelde wateren langs de wegen, is verboden; met waarschuwing dat de overtreders zullen vervallen in eene boete van *drie* gulden of gestraft met eene gevangenis van *drie* dagen.

Wordende de Commissaris van Policie gelast om tegen de overtreders toe te zien en te doen toezien en de contraventien zonder oogluiking te constateren.

Breda den 27 Mei 1841.

DE ROY vt.

Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad:
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 26sten Mei.

De afgevaardigden zijn gisteren begonnen te beraadslagen over het budget van ontvangsten over 1842. Reeds in deze eerste zitting zijn verscheidene artikelen aangenomen, en waarschijnlijk zal het budget binnen een paar dagen afgehandeld zijn, waarna de zitting van dit jaar zal gesloten worden. Vele afgevaardigden maken zich reeds tot hun vertrek gereed.

— Eergisteren is voor het hof der pairs de openbare behandeling van den aanslag op het leven des Konings van den 15den October ll. begonnen. De hoofdbeschuldigde *Darmès* heeft een woest uiterlijk voorkomen. Hij bekende volmondig den aanslag te hebben begaan, doch weigerde antwoord te geven op andere vragen, zooals wat hem tot dien aanslag bewogen had, en hoe hij de fraaije karabijn, waarmede hij het schot deed, was magtig geworden. Hij ontkent ook tot het geheime genootschap der communisten te hebben behoord, welk genootschap de omverwerping van alle maatschappelijke orde beoogt en koningsmoord als pligt oplegt. Intusschen zijn er bewijzen genoeg voorhanden, dat *Darmès* in zijne gezegden telkens de waarheid te kort doet. Gisteren is men reeds met het getuigenverhoor begonnen.

— De zaak der bewuste brieven, die door de legitimisten aan den koning worden toegeschreven, houdt nog altijd niet slechts de dagbladschrijvers en het publiek, maar ook het bestuur bezig. Op de Tuilerien is onder voorzitterschap van den koning een kabinetsraad gehouden, waarin, naar men zegt, beraadslaagd is of die zaak, al of niet aan een bepaald onderzoek zal worden onderworpen. Bij de kamer is eene petitie van 500 personen onderteekend ingekomen, waarbij dit onderzoek wordt verlangd.

— Men wacht hier dagelijks uit Londen het slotprotocol tot regeling der oostersche zaken, dat door den franschen zaakgelastigde aldaar mede zou onderteekend zijn.

— Het afgescheiden fort van Bicètre is thans door de genie getraceerd; in de volgende week zullen die van Montrouge, Vanvres en Ivry getraceerd worden, en men dan tot de aanbesteding dier werken afzonderlijk overgaan.

Niet minder dan honderd en tachtigduizend werklieden houden zich thans aan de fortificatien rondom de hoofdstad en de daarmede verbonden onderscheiden werkzaamheden bezig.

— Uit Algiers schrijft men van den 17den, dat de gouverneur-generaal *Bugeaud* den 14den des avonds met eene stoomboot naar Mostaganem vertrokken is, om zich daar aan het hoofd te stellen der troepen en de groote expeditie aan te vangen. Dienzelfden avond is ook de hertog *van Nemours* naar Mostaganem vertrokken.

— Eene telegraphische depeche uit Madrid van den 22sten, en den 25sten van Bayonne herwaarts overgemaakt, houdt het volgende:

» Het nieuwe spaansche ministerie, welks benoeming heden morgen door de officiele courant wordt aangekondigd, is als volgt zamengesteld: de heeren *Gonzales*, president van den raad en minister van buitenlandsche zaken, *Surra y Rull*, minister van finantien, *Infante*, minister van binnenlandsche zaken, *San Miguel*, minister van oorlog; *Garcia Gamba*, minister van marine, *Alonso*, minister van justitie."

— Men heeft hier berigten uit Konstantinopel tot den 7den Mei. Men verwachtte dat de nieuwe hatti-scherif spoedig aan de gezanten der groote mogendheden zou worden medegedeeld, en rekende de zaak zoozeer als geschikt, dat de consuls-generaal reeds afscheid van den sultan genomen hadden om naar Alexandrie terug te keeren.

De Divan heeft een *memorandum* aan de vertegenwoordigers der vier hoven gerigt, waarin zij aankondigt, dat de Sultan bijna al de verlangens van den pacha van Egypte heeft ingewilligd. De erfelijke opvolging is aan de mannelijke afstammelingen van den pacha, naar ouderdomsregt, verzekerd; de Sultan heeft er van afgezien om het vierde gedeelte der inkomsten van Egypte te heffen, en de pacha is gemagtigd om de officieren tot den rang van kolonel te benoemen, moetende hij voor de hoogere benoemingen de goedkeuring van den Sultan hebben.

Het eenige nog op te lossen punt betreft het inwendig beheer van Egypte. De Sultan roept desaangaande den raad der verbonden mogendheden in, om er verder over te besluiten.

Luidens deze berigten is men in geheel Turkije en vooral ook in Syrie bevangen met de gelijktijdige veranderingen die er in het bestuur en in de personen die de zaken bestieren, plaats hebben. In laatstgenoemde landstreek zouden op vele plaatsen niet alleen ontevredenheid heerschen, maar zelfs vrij ernstige onlusten uitgebroken zijn.

— Ter beurze van heden (26 *Mei*) waren genoteerd: 5 pCt. 114,60; 3 pCt. 79,30; Nap. r. 104,40; Spanje 24½; Rom. L. 101½.

Van den 27sten. — In de zitting der kamer van afgevaardigden van heden heeft de minister *Guizot*, bij gelegenheid van het artikel betrekkelijk de inkomsten van Algiers, het woord opgevat, om voor goed een einde te maken aan de geruchten in dagbladen en vlugschriften nog onlangs verspreid, nopens de verbindtenis die de koning of het gouvernement zou hebben aangegaan om de bezittingen van Algiers te verlaten. De heer *Guizot* ontkende ten stelligste, dat immer eenige verbindtenis desaangaande was aangegaan; dat er geene andere verbindtenis bestond, dan om de veroverde bezitting te behouden, en dat elke daarmede strijdende verzekering laster was.

De hertog *van Valmy*, die onlangs over deze zaak eene brochure heeft geschreven, meende zich deze gezegden te moeten aantrekken, en zeide nu met genoegen de gedane verklaring te hebben gehoord, die dan ook door nagenoeg al de leden werd toegejuicht.

— Het getuigenverhoor voor het hof der pairs in de zaak van *Darmès* is afgeloopen; heden moet de procureur-generaal zijn eisch doen.

— De bekende *Deutz*, die zich door zijn verraderlijk gedrag tijdens de arrestatie der hertogin *van Berry*, zulk een beruchten naam gemaakt heeft, heeft zich dezer dagen van het leven beroofd door

in de Seine te springen. Aanzienlijke verliezen ten gevolge van beursspeculatien zouden hem tot die wanhopige daad gebragt hebben.

— Ter beurze van heden (27 Mei) waren genoteerd : 5 pCt. 114,55; 3 pCt. 79,20 ; Nap. r. 104,30 ; Spanje 24⅛ ; Rom. L. 101½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 26sten Mei.

De zesde provinciale landdag der pruissische Rijnprovincien is den 23sten dezer te Dusseldorp, op eene plegtige wijs, na eene voorafgaande dienst in de kerk, door den koninklijken commissaris *von Bodelschwing*, geopend geworden.

— Z. M. de koning van Pruissen heeft den Engelschen admiraal *Stopford* de orde van den rooden adelaar, 1ste klasse, geschonken.

— Uit Berlijn verneemt men, dat de baron *von Bulow*, pruissische gezant te Londen, in gelijke betrekking bij de Duitsche Bondsvergadering benoemd is, en bij het Engelsche Hof door den heer *von Maltzan*, tegenwoordig gezant te Weenen, vervangen zal worden.

— Te Munchen is den 23sten dezer in de koninklijke gieterij het bron[s]en standbeeld van Mozart gegoten. De afgieting is volkomen gelukt.

— De Augsburger *Allgemeine Zeitung* geeft het volgende berigt uit Berlijn van den 15den dezer : « Volgens brieven uit Rusland hebben met het begin der lente de vijandelijkheden der Circassiers weder met vernieuwde hevigheid eenen aanvang genomen. Bij een hunner laatste aanvallen is een zeer geacht hoofdofficier der Russen, de generaal-majoor *Backunin*, door een Circassischen geweerkogel gedood.

— Van de Italiaansche grenzen wordt geschreven, dat door *Joseph Bonaparte*, die de toestemming erlangd heeft, om zich te Genua te vestigen, aldaar een prachtig paleis is gehuurd, hetwelk velen meenden, dat spoedig de verzamelplaats van alle aanhangers der Bonapartische partij zou worden.

— Graaf *de Liedekerke Beaufort*, de nederlandsche gezant bij het Hof van Rome, heeft den 12den dezer in eene afzonderlijke audientie afscheid van den Paus genomen, naardien hem verlof gegeven is om naar 's Gravenhage te reizen, waar hij, zoo als gezegd werd, aan de onderhandelingen over het concordaat deel moet nemen. Te Rome hield men zich, volgens andere brieven, overtuigd dat deze onderhandelingen met niet geringe moeijelijkheden te worstelen zouden hebben.

— Bij den openbaren verkoop der nalatenschap van den kardinaal *Fesch*, heeft alles wat van *Napoleon* afkomstig was ongeloofelijk hooge prijzen gegolden, meestal op hoop van daarmede in Frankrijk voordeel te doen.

— Uit bijzondere brieven uit Konstantinopel, van den 4den Mei schijnt te blijken, dat de opstand in Bulgarye als gedempt moet worden beschouwd, ofschoon sommigen meenen, dat zulks nog geenszins het geval is. De grootvizier had de afgevaardigden der Bulgarysche Christenen met welwillendheid ontvangen, en met geruststellende verzekeringen teruggezonden. De Porte zou aan *Mehemed Ali* betrekkelijk de betaling der schatting, nieuwe concessien verleend hebben. Men sprak van ernstige bewegingen in Macedonië.

ENGELAND.

LONDEN, den 27sten Mei.

In de zitting van het lagerhuis van maandag avond heeft sir *R. Peel* zijn voornemen te kennen gegeven om donderdag het voorstel te doen, waarvan sommige torybladen reeds gesproken hadden, dat het huis, ten einde aan de bestaande onzekerheid over het al of niet aanblijven van het bewind, een einde te maken, verklaren zou dat H. Ms. Ministers het vertrouwen van dat Huis niet genoegzaam bezaten om hen in staat te stellen tot het doen goedkeuren van maatregelen, die zij ten behoeve van het algemeen welzijn noodig achten; en dat het strijdig is met de Constitutie, wanneer zij, onder zulke omstandigheden, hunne posten blijven behouden.

De diepe stilte die, gedurende deze aankondiging, in het Huis heerschte, is door eene daverende toejuiching van de eene, en door hevige teekenen van afkeuring van de andere zijde vervangen.

Eene poging der tegenpartij om het tegen haar gerigte voorstel tot na de Pinksterdagen te verschuiven, mislukte; hetzelve zal dus heden avond in beraadslaging komen. Met gespannen verwachting ziet men nu den uitslag van de beraadslaging over dit voorstel te gemoet; over den uitslag der stemming valt nog niets met zekerheid te zeggen.

Volgens de verklaring van lord *J. Russell*, zullen de armwet en die op het stem- en kiesregt gedurende deze zitting niet behandeld worden. Deze aankondiging is door de oppositie met schamper gelach beantwoord.

Ook in het huis des lords is de kwestie wegens de graanwetten ter sprake gekomen, en heeft lord *Ashburton* gewaarschuwd voor de gevolgen der gisting, welke daardoor te weeg gebragt zou kunnen worden, terwijl de president van den raad, markies *van Lansdowne*, de voordeelen van een vast inkomend regt op de granen boven die van een afwisselend regt heeft trachten aan te toonen, ook dewijl het laatste meer aanleiding tot bedrog, ten nadeele der pachters, zoo als der schatkist, gaf.

Van alle kanten ontvangt men berigten wegens volks-vergaderingen tot de voorgeslagen verandering in de graanwetten betrekkelijk. Eene daarvan, te Stroud in Gloucester gehouden, is onbeschrijfelijk onstuimig geweest, zoodat de voorzitter en verscheiden andere sprekers, door het vreeselijk geraas naauwelijks verstaan hebben kunnen worden. Het doel der bijeenkomst was, de verklaring te erlangen dat de tegenwoordige vlottende regten op de granen hoogst verderfelijk voor het land waren, maar de Chartisten hebben als amendement doorgedreven, te verklaren dat de hervormingswet niet aan het doel beantwoord had, dewijl de rijken daardoor nog rijker en armen nog armer geworden waren, waarom dan ook eene geëvenredigde vertegenwoordiging in het Huis der Gemeenten, door de aanneming der Volkscharter, als het eenig middel moet beschouwd worden om de algemeene lasten te verligten. Zoodanige tooneelen bewijzen ten overvloede in welk uiterst moeijelijke stelling de ministers geplaatst zijn, daar zij van de eene zijde door den conservativen adel en de gegoede landeigenaars en kooplieden, van de andere zijde door de opgeruide massa der werklieden, die grootere uitbreiding van invloed en vrijheid eischen, in de engte worden gedrongen.

Soortgelijke besluiten als het boven medegedeelde zijn ook op andere plaatsen, en in [illegible] door de chartisten genomen. Het laat zich dus vooruitzien dat, wordt het Parlement ontbonden, het nieuwe Lagerhuis uit zeer vreemdsoortige bestanddeelen zal zamengesteld zijn, daar ook genoemde partij denkelijk nieuwe en ijverige vertegenwoordigers daarin zal tellen.

— In de *Times* van den 25sten dezer leest men :

« Wij vernemen uit eene naar ons oordeel volkomen geloofwaardige bron, dat de Londensche conferentie overgegaan is tot de formele onderteekening der protokollen betrekkelijk het Oosten, welke tot dusverre slechts met de initialen der vijf mogendheden geteekend waren. Alzoo is, in een officielen vorm, de terugkeer van Frankrijk in het Europesche bondgenootschap volbragt, en een einde gemaakt aan de moeijelijkheden, die het verdrag van 15 Julij had doen ontstaan. Ofschoon lang voorzien is deze stap toch in de staatkundige kringen als niet van belang ontbloot beschouwd worden."

— Een der Amerikaansche bladen *The Courier*, geeft in een naschrift het volgend berigt :

« New-York is gisteren avond in ontsteltenis gebragt door het bekend maken van een uittreksel uit het dagblad *Polyanthus*, die het vergaan van de stoomboot *President* aankondigt. Volgens den *Polyanthus* zou die tijding te Philadelphia zijn aangebragt door den kapitein *Schulz* van het driemastschip *Thomas Cope*, van Bremen komende, welke kapitein zou verklaard hebben dat hij den 16den April onder de wrakken van een vaartuig gevonden had eene sloep, waarop de naam van *President* stond, voorts een hoed en een man aan een stuk hout geklemd; zijne sloep uitgezonden hebbende werd die persoon reeds overleden bevonden. — Het bovengezegde blad zegt echter [illegible] die tijding bevestiging verdient.

Intusschen hebben sommigen, ten gevolge van een ander berigt, weder eene flaauwe hoop op het behoud van gezegde stoomboot opgevat. Te Lissabon is namelijk door een van Rio-Janiero komend Portugeesch schip berigt aangebragt, dat het den 22sten April op 31 gr. breedte en 40 gr. lengte westwaarts van Greenwich, een groot stoomschip zeilende had gezien. Aanvankelijk dacht men dat het de stoomboot *Dee* zou zijn geweest, maar daar dit vaartuig denzelfden dag elders gezien is, hopen sommigen dat het mogelijk de voor verloren gehouden boot kan geweest zijn.

Volgens eene lijst, door een engelsch dagblad medegedeeld, bevonden zich aan boord van het verongelukt stoomschip *President* 30 passagiers en 90 man equipagie, officieren, machinisten, stokers, enz. daaronder begrepen, in het geheel 120 personen.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd : 3 pCt. gec. 90 ; Ned. 2½ pCt. 52¾ ; Id. 5 pCt. 100 ; Spanje 23¾ ; Portugal 20 drie achtste ; Braz. 67½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 28sten Mei.

De koning is van zijn kasteel Andennes op Laeken teruggekeerd.

— Heden morgen ten vier ure is de hertogin *van Kent*, aan boord van een britsch koningsjagt te Ostende aangekomen en wordt heden middag te Brussel gewacht. De vorstin heeft den overtogt gedaan onder een zwaar onweder, met hevigen donder en felle bliksemstralen.

— De graaf *Genowski* is, sedert drie dagen, op zijn woord van eer, in vrijheid gesteld, mits zich niet ver uit de hoofdstad verwijderende.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten Mei.

In de zitting der Staten-Generaal van ll. Donderdag, waarin de ministers van justitie van binnenlandsche zaken en de directeur-

generaal van oorlog tegenwoordig waren, is beraadslaagd over het ontwerp van wet nopens de onteigening ten algemeenen nutte.

De heer *Luijben* kan zich met het beginsel van het ontwerp vereenigen, dat er namelijk *eene algemeene wet* over de onteigening worde daargesteld, en niet voor elk bijzonder geval eene afzonderlijke wet worde tot stand gebragt. Hij zou gaarne nog eenige veranderingen in de voordragt gebragt hebben gezien, doch zal zijne begeerte ten offer brengen aan zijn verlangen, om een zoo belangrijk onderwerp, als de onteigening, wettelijk te regelen. De voorgedragene wet zal aanmerkelijk verbeteren wat men tot dus verre heeft gehad, en zij zal met dankbaarheid worden ontvangen.

De heer *de Man* meent, dat het ontwerp in overeenstemming is met de bedoeling, de woorden en de toepassing van art. 162 der Grondwet. Het aan de wetgevende magt telkenmale overlaten van de beslissing over de vraag, of er onteigening ten algemeenen nutte plaats moet hebben, vindt hij aan groote bezwaren onderhevig. Hij gelooft, dat er, bij het bezit van verantwoordelijke ministers, geen gevaar voor mogelijk misbruik behoeft te bestaan.

De heer *Luzac* verklaart zich tegen het ontwerp. Hij vermeent, dat de Grondwet verlangd heeft, dat er in elk geval, waarin onteigening zal moeten plaats hebben, ook eene speciale wet wierd daargesteld. Hij gelooft, dat na de aanneming van dit ontwerp, het zwaard van *Damocles* over elk gebouw, over elk plekje gronds, over ieders eigendom, zal worden opgeheven. Hij ziet er geen groot bezwaar in, dat de kamers over elk bijzonder geval handelen. Ook bij de voordragt tot droogmaking van het Haarlemmermeer, heeft dit met den gewenschten uitslag plaats gehad. De kamers komen bovendien jaarlijks bijeen. Het aan de wetgeving onderwerpen van eene bijzondere wet voor elk geval, levert eenen grooten waarborg voor de ingezetenen op, en wordt door de voorzigtigheid aangeraden. Hij hoopt, dat de kamer tot de, zijns inziens, zuivere bedoelingen der Grondwet zal terugkomen.

De heer *Romme* vereenigt zich met het beginsel der voordragt, en zou er groot bezwaar in zien, om het regt tot het uitspreken van het algemeen nut eener onderneming, van een besluit der wetgeving te doen afhangen. Zoo lang het regt tot ontbinding der kamers niet in ons staatsregt is opgenomen, zoo lang deinst hij altijd terug voor eenige uitbreiding der magt van de tweede kamer. Hij zal zich echter tegen het ontwerp verklaren, op grond van de bepaling van art. 21 van hetzelve, hetwelk, zijns inziens, met de grondwet in strijd is. Hetzelve stelt vast, dat de wet niet toepasselijk is op gevallen van oorlog, brand of watersnood, welke de onverwijlde in bezitneming van eenig bijzonder eigendom mogten vorderen, onverminderd het regt tot schadevergoeding, indien daartoe termen bestaan.

De heer *van Dam van Isselt* herinnert aan het gewigt der zaak, aan het heilige van het eigendomsregt, waarvan, volgens de Grondwet, niemand, dan in bijzondere gevallen, door de wet geregeld, mag worden ontzet. De redenaar kan het dan ook niet goedkeuren, dat men de beslissing van het al dan niet noodzakelijke eener onteigening buiten de wetgevende magt laat, en aan den Koning opdrage. Aan den Koning wordt door de Grondwet de verdediging van den Nederlandschen grond opgedragen. Aan Hem is het regt van oorlog en vrede. Wanneer hij dus de onteigening in het belang van het Vaderland, en tot verdediging der integriteit van den grond noodig oordeelt, dan kan de wetgevende magt niet tusschen beide komen, dan mag zij die maatregelen niet beletten, welke tot de verdediging noodzakelijk zijn. Ook in een ander geval, is bij de Grondwet het regt van onteigening toegestaan, het is bij het opperioezigt over den waterstaat. — Gaat men nu verder dan deze beide punten, dan overschrijdt men de Grondwet. De spreker beschouwt de wet ook uit een ander oogpunt. Eene onteigening is altijd een hatelijk iets. Niemand geeft gaarne zijn eigendom ten beste. Zal men die hatelijkheid geheel op den Koning doen rusten, terwijl zijn naam dikwerf slechts tot dekmantel aan een minister, secretaris, aan den minsten klerk strekt? In de ministeriële verantwoordelijkheid is hier geen waarborg, daar deze slechts verantwoordelijk zijn voor de schending, of niet naleving eener wet, doch hier geeft de wet zelve den Koning de bevoegdheid tot beslissing. En hoe ligt kan de goede trouw des Konings verschalkt worden. Alsdan zou over het eigendom van den geringen burger beschikt worden, in wiens oog, men vergete het niet, de hut, waar hij zijne ouders heeft zien sterven, zijne kinderen geboren worden, meer waarde dan paleizen heeft. En waar zou het heen, wanneer eenmaal een Vorst misbruik van zijn gezag zou maken. Daarvoor had men nu niet te vreezen, maar de mogelijkheid kon geboren worden. De spreker eindigt met de verklaring, dat hij zich, ten gevolge van art. 4, bezwaard gevoelde zich met de wet te vereenigen.

De heer *van Heeckeren* vereenigt zich met het gevoelen van den heer *Luzac*, en gelooft, dat er voor elk bijzonder geval ook eene afzonderlijke wet behoorende vastgesteld te worden.

De heer *van Rechteren* zal, na de in het ontwerp gebragte veranderingen, het ontwerp aannemen.

De heer *van der Gronden* heeft nog eenige bedenkingen op de bijzondere bepalingen der voordragt, welke hem alsnog verhinderen, dezelve aan te nemen.

De heer *Gouverneur* vindt zijn voornaamste bezwaar in art. 1 der wet. Hij heeft art. 162 der Grondwet nimmer in dien zin verstaan, dat er voor elk bijzonder geval eene afzonderlijke wet zou moeten worden voorgedragen. Dat artikel heeft het beginsel der onteigening erkend, zonder zich uit te laten, welke magt dezelve beslissen moet. Het komt den redenaar voor, dat dit gevoegelijk den Koning zou kunnen worden overgelaten, daar de al of niet noodzakelijkheid tot het aanleggen van openbare werken meer tot den kring der attributen van de uitvoerende magt kan beschouwd worden. Het bezwaar des redenaars ligt dan ook niet in het hoofdbeginsel, maar in art. 1. Hij kan niet toegeven, dat bij een oorlog een ingezeten van zijn eigendom zou mogen worden ontzet, zonder bepaling op wiens last. Daardoor zou in alle gevallen de Grondwet geschonden worden.

De heer *Snouck Hurgronje* vindt de voordragt onvolledig, en zal zijne stem van de nadere inlichtingen der ministers doen afhangen.

De heer *Verweij-Mejan* ziet vele heilzame bepalingen in de voordragt opgenomen, doch vindt zijn hoofdbezwaar daarin, dat eene onteigening uit kracht van een Koninklijk besluit kan plaats grijpen. De Grondwet laat het aan de wetgevende magt over, en sluit het Koninklijk prerogatief uit. De redenaar wijst op het voorbeeld van zoo vele vreemde natien, waar telkens het beginsel gehuldigd wordt, dat de onteigening aan de wetgevende magt moet worden overgelaten. Na de vrijheid van geweten en de persoonlijke vrijheid, is niets zoo heilig als het eigendom. Voorzeker is het de pligt van elken burger, wanneer het heil des lands zulks vordert, alles veil te hebben; doch evenzeer heeft elk burger het regt, meerdere waarborgen dan een enkel besluit te vorderen.

De heeren *van Panhuijs* en *Bruce* hebben zich ten voordeele van het ontwerp verklaard, het daarbij vastgesteld wordende grondbeginsel goedgekeurd, en getracht de bezwaren uit den weg te ruimen, die daartegen in het midden waren gebragt.

De heeren *van Nes* en *Kniphorst* hebben nog het stelsel volgehouden, dat er voor ieder geval van onteigening ook eene afzonderlijke wet zou worden vastgesteld.

Z. Exc. de Minister van Justitie heeft het ontwerp verdedigd en toegelicht. Z. Exc. vermeent, dat art. 162 der Grondwet wel geene andere beteekenis kan hebben, dan dat er bij de wet algemeene regelen nopens dit onderwerp werden vastgesteld. Z. Exc. heeft de verbeteringen doen zien, welke de voordragt bevatte, vooral wanneer men dezelve met de wet van 1810 in vergelijking bragt.

Z. Exc. de Directeur-Generaal van Oorlog heeft de noodzakelijkheid betoogd, om art. 21 in de voordragt van wet te behouden.

Bij hoofdelijke omvrage, wordt de voordragt met 37 tegen 16 stemmen *aangenomen*.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Romme, Gouverneur, Verweij-Mejan, van Heeckeren, Luzac, Kniphorst, van Nes, van der Gronden, Gockinga, Weijnaendts, Warin, Golstein, van Heloma, Huijdekoper, van Nagell* en *van Dam*.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, gaat de vergadering tot nadere bijeenroeping uiteen.

— De eerste kamer der Staten-Generaal is eergisteren en gisteren vergaderd geweest en heeft in de zitting van laatstgenoemde dag aangenomen: 1°. het ontwerp van wet tot regeling van het regtwezen in de provincien Zuid- en Noordholland; 2°. dat nopens de regterlijke organisatie van Limburg; 3°. dat tot regeling van eenige punten den dienst der justitie betreffende; 4°. dat tot opheffing van den exceptionelen regtstoestand van het Hertogdom Limburg, en 5°. dat ten aanzien van de consignatie van effecten aan toonder, welke aan minderjarigen of aan onder curatele gestelde personen toebehooren.

— Het stedelijk bestuur van Leiden heeft bekend gemaakt dat Z. M. die stad op Dingsdag aanstaande met een bezoek zal vereeren.

— Naar men verneemt, heeft het Z. M. behaagd de heeren *C. J. Feith* en *P. J. van Munster*, referendarissen bij het departement van binnenlandsche zaken, tot ridders der orde van den Nederlandsche leeuw te benoemen.

— Uit Bergen-op-Zoom schrijft men ons van den 26sten Mei het volgende:

« Eene zeer aandoenlijke begrafenis vervulde heden Bergen's inwoners met algemeene droefheid. Het stoffelijk overschot van onzen algemeen hooggeachten en beminden voormaligen opperbevelhebber, de HoogEdelGestrenge Heer *D. O. Bagelaar*, welke op den 23 dezer binnen Breda, door een allernoodlottigst ongeluk op de deerniswaardigste wijze aan zijne dierbare betrekkingen ontrukt was, werd heden middag uit zijne woning, burgerlijk, ter aarde besteld. Alle de officieren der bezetting volgden vrijwillig den lijkstoet. Aandoenlijk was voor elk het gezigt der diep bedroefde aanverwanten van den beminden overledenen; aandoenlijk vooral de allezins gepaste toespraak van onzen Leeraar *D. Vorstman* bij het graf; elk was aangedaan over het treffende van het verlies, en geen wonder! Hij wiens asch aan den stillen schoot der aarde werd toevertrouwd, was dat van hem, die, algemeen hooggeschat, ieders liefde bezat en verdiende; wien wij gewenscht hadden met zijne [illegible]

familie nog lang in ons midden te mogen bezitten, en die ons nu zoo plotseling, zoo diep treffend, te midden zijner jaren, door den dood ontrukt werd. Nog lang zal zijne nagedachtenis bij ons leven, aller hartelijke wenschen van troost voor de diepbedroefde Weduwe, kinderen en aanverwanten van den dierbaren overledene opgaan tot Hem, die niet antwoordt van zijne daden, en, zoo de nagedachtenis eens braven, eene stille bemoediging is voor de nablijvenden, dan moge de verzekering hen steeds vergezellen, dat den menschlievenden, nederigen, door elk beminden *Bagelaar* nog lang zal blijven leven in de harten van alle Bergenaren, jaren nadat hij gestorven is."

— Te 's Gravenhage is Vrijdag ll. in den ouderdom van 83 jaren overleden, de welEerw. zeer geleerde heer *D. Delprat*, emeritus-predikant bij de Waalsche gemeente en hofkapellaan. » Hij was, zegt het *'s Gravenhaagsch dagblad*, een man van zeldzame begaafdheden, uitmuntend door verlicht verstand, fijn oordeel en uitgebreide kennis. De echte godsvrucht, welke hij verkondigde, heeft hij door zijnen wandel bevestigd.

— Z. K. H. de Prins *van Joinville* na te 's Hage de voornaamste merkwaardigheden te hebben bezigtigd, is donderdag naar Rotterdam vertrokken, van waar hij, vergezeld van den franschen gezant, den baron *Bois-le-Comte*, met het koninklijk stoomjagt zich naar Vlissingen begeven, om zaturdag te 's Hage weder terug te zijn.

— Woensdag is te Amsterdam door de Hollandsche ijzeren spoorwegmaatschappij publiek aanbesteed de levering der houtmaterialen, benoodigd tot een gedeelte der voortzetting van den spoorweg tot Rotterdam; en is die levering gegund aan den minstenschrijvende, den heer *Pieter Visser Az.*, aannemer van publieke werken, wonende te Sliedrecht, tot den prijs van *f* 1,72 per strekkende el voor de strekhouten; en *f* 1,29 per strekkende el voor de dwarsleggers. Voorts zijn aanbesteed *vier* vaste bruggen *twee* wachthuizen, duikers, rasterwerk, enz.; aangenomen door den heer *G. van Byleveld*, aannemer van publieke werken te Haarlem, voor den prijs van *f* 60,000.

— Op dingsdag den 24sten Junij aanstaande zal ten raadhuize der stad Hoorn worden overgegaan tot de openbare aanbesteding van den wederopbouw der afgebrande kerk en den toren der hervormde gemeente aldaar.

— Volgens eene statistieke opgaaf is de bevolking der provincie Vriesland, gedurende een tijdvak van 126 jaren van 129,539 tot 227,859 zielen, aangegroeid, en alzoo met 98,320 zielen vermeerderd.

Van den 29sten. — In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren heeft de centrale afdeeling verslag gedaan op het ontwerp van wet houdende bepalingen omtrent de gestichten voor krankzinnigen en de wijze hunner opneming in en ontslag uit dezelven. De beraadslagingen over dat ontwerp zijn op heden bepaald.

— Z. D. H. de regerende Hertog van Nassau is donderdag avond in de residentie aangekomen, en aan het hôtel, de Oude Doelen afgestapt.

— In de Rotterdamsche courant leest men:

» Heden voormiddag heeft deze stad een bezoek van Z. K. H. den prins van *Joinville* ontvangen. Met het koninklijk stoomjagt *de Leeuw* van Vlissingen terugkeerende, werd Hoogstdezelve begroet door Zr. Ms. alhier gestationeerd liggende brik *Pegasus*, met een koninklijk salut, onder het paraderen der equipage. Onder het voortstoomen langs de stad werd Z. K. H., bij het Ponteveer aankomende, door eenige aldaar expresselijk liggende koopvaardijschepen, van de heeren *A. van Hoboken en Zonen* en anderen, onder het vlaggen en paraderen, insgelijks met het koninklijk salut, begroet, voor welke opmerkzaamheid de Prins zijne gevoeligheid betuigde."

Na vervolgens het etablissement te Feijenoord te hebben bezigtigd is de Prins naar 's Hage teruggekeerd.

— In het *Journal de la Haye* leest men het volgende:

» Wij vernemen met genoegen, dat de rijke en schoone verzameling van hoorns, schelpen, enz., in het Lokaal van het Boterhuis te dezer stede ten toon gesteld, en toebehoorende aan den heer *van Doren*, gepensioneerd majoor van het Oost-Indisch leger, reeds vereerd is met een groot getal, waaronder zeer aanzienlijke bezoekers. Uit eene goede bron hebben wij ook vernomen, dat Z. K. H. de Prins *van Joinville* den eigenaar heeft doen verwittigen, dat hij deszelfs verzameling met een bezoek zou vereeren.

» Verscheidene dagbladen hebben reeds vermeld, en wij maken ons een genoegen er van uit het te herhalen, dat deze verzameling, uit meer dan 140 soorten bestaande, en meer dan 8000 schelpen bevattende, alle bewondering verdient, terwijl de levendigheid en verscheidenheid van derzelver kleuren, bewijs genoeg geeft, dat de heer *van Doren* geene zorgen heeft gespaard, om eene der schoonste verzamelingen in het vak der conchyologie bijeen te brengen en te bewaren.

Naar wij vernemen zal de openbare verkooping dezer kostbare verzameling op den 30sten Junij aanstaande plaats hebben.

183ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

7e Trekking: Nos. 6196, 6977, 3926, ieder een prijs van *f* 1000,
8e — Nos. 795, 19820, ieder een prijs van *f* 1000; No. 14763, een premie van *f* 1500.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (28 *Mei*) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 51$^{15}/_{16}$; dito 5 pCt. 100, 99$^{15}/_{16}$; Kansbill. 24 dert. zest.; Syndik. 4½ pCt. 91, 90⅞; dito 3½ pCt. 74⅝; Handelm. 165¾, drie achtste, ¼; O. I. 5 pCt. 97 negen zest.; Rijn Spoorweg 94¼; Ardoins 85 *a* 22 een zest., 22; dito Coupon 19¼; oude Russen 104¾; dito 4 pCt. 87⅝; Metall. 105½; Braz. 71¾.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.